

Beleidskader voor regels over Terrassen en Uitstallingen in Rijswijk

Aanleiding

In het Retail- en horecabeleid 2023 is aangegeven dat het “Uitvoeringsvoorschrift Terrassen in de gemeente Rijswijk 2012”, op hoofdlijnen voldoet maar wel actualisatie behoeft. Omdat uitstallingen ook objecten zijn in de openbare ruimte en vaak samen met terrassen in de openbare ruimte voorkomen, is ervoor gekozen om tegelijkertijd het “Uitstallingenbesluit in de gemeente Rijswijk 2012 en beleidsregels ontheffingen”, te actualiseren.

Doordat ook de basisregeling bij het omgevingsplan wordt opgesteld, is gaandeweg besloten om een beleidskader op te stellen. Dit kader schetst de doelen voor de nieuwe regelgeving, doet voorstellen voor aanpassingen in bestaande regelingen, en geeft richting aan de inhoud van de toekomstige regels.

Inleiding

De gemeente Rijswijk heeft veel gezellige straten en pleinen waar winkel- en horecagelegenheden zijn gevestigd. Vaak hebben de ondernemers een gedeelte van de openbare ruimte ingericht en in gebruik als terras of voor een uitstalling. Terrassen en uitstallingen maken de centra van Rijswijk gezellig en verlevendigen het straatbeeld. Een terras levert inkomsten op voor de ondernemer en het voorziet in de behoefte van bezoekers en inwoners van Rijswijk om te ontspannen en elkaar te ontmoeten. Tegelijkertijd is de publieke ruimte ook voor diverse andere doeleinden, en kunnen terrassen en uitstallingen ook overlast veroorzaken, de vrije doorgang belemmeren of een rommelige uitstraling geven. Reden voor de gemeente Rijswijk om een nieuw beleidskader op te stellen en uit te werken. Dit moet ertoe leiden dat, zodra de regels eenmaal zijn aangepast in het omgevingsplan, er meer duidelijkheid ontstaat voor (horeca)ondernemers, inwoners en handhavers. Het actualiseren van de regels voor terrassen en uitstallingen is een uitvoeringsproject van het Retail- en horecabeleid, dat in 2023 door de gemeente Rijswijk is vastgesteld.

Figuur 1: terrassen in Oud Rijswijk

Figuur 2: terrassen in Bogaard Stadscentrum

Doel van het kader

Het beleidskader is erop gericht dat:

- de levendigheid wordt behouden of vergroot en de ruimtelijke kwaliteit in de voorzieningencentra wordt gewaarborgd;

- de veiligheid, leefbaarheid en toegankelijkheid van het openbare gebied op orde blijft;
- er een helder kader wordt gegeven voor ondernemers om ruimte te hebben om te ondernemen en voor handhaving om op naleving van regels toe te zien.

Doel 1: Levendigheid en een goede ruimtelijke kwaliteit in de voorzieningencentra

Het belangrijkste doel van het nieuwe kader voor terrassen en uitstallingen is om levendigheid in Rijswijk te brengen en te houden. De inwoners en bezoekers moet het prettig vinden om in de centra en de winkel- en horecagelegenheden te zijn. In een levendig centrum zijn terrassen en uitstallingen niet weg te denken. Dit heldere kader biedt regels die straks worden vastgesteld, zodat terrassen en uitstallingen zo worden geplaatst en ingericht dat het voor het winkelend en uitgaanspubliek aantrekkelijk is om langs de uitstallingen te slenteren en op de terrassen plaats te nemen om zo langer in de voorzieningencentra te verblijven. In dit beleidskader is het waarborgen van de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk uitgangspunt, om ervoor te zorgen dat deze centra er aantrekkelijk uit (blijven) zien.

Doel 2: Veiligheid, leefbaarheid en toegankelijkheid

Voor zowel (hulp)diensten als voor bijvoorbeeld mindervaliden is het van wezenlijk belang dat er een goede doorgang is. Dit nieuwe beleidskader heeft tot doel knelpunten in de onbelemmerde doorgang te voorkomen (bijvoorbeeld door de keuze van locaties voor terrassen), geluidsoverlast te beperken en voldoende rekening te houden met andere gebruiksdoelen van de publieke ruimte.

Doel 3: Eenvoudige regelgeving

Het beleidskader voor terrassen maakt duidelijk waar en onder welke voorwaarden het mogelijk is om een terras of uitstalling te realiseren in de gemeente Rijswijk. Regels die als uitwerking van dit beleidskader worden opgesteld, moeten zo zijn opgeschreven dat ondernemers begrijpen waaraan zij zich moeten houden en dat handhavers van de gemeente hierop kunnen toezien.

Op dit moment is het namelijk lastig om alle regels te vinden waar terrassen en uitstallingen mogen komen en waaraan deze moeten voldoen, omdat deze regels in verschillende regelingen en beleid staan.

Zo staan bijvoorbeeld de regels over uitstallingen en terrassen in twee verschillende regelingen terwijl uitstallingen en terrassen naast elkaar en tegenover elkaar in de openbare ruimte staan. Bijvoorbeeld in Oud Rijswijk in de Herenstraat. De regels voor terrassen en uitstallingen moeten er echter samen voor zorgen dat er een onbelemmerde doorgang voor voetgangers en de brandweer gewaarborgd blijft.

Met het vaststellen van de basisregeling bij het omgevingsplan wordt dit eenvoudiger. Aangezien veel regels hierin worden opgenomen en daarmee op een plek vindbaar zijn belanghebbenden.

Bestaande regels

Behalve dat deze regels over uitstallingen en terrassen niet bij elkaar staan, staan regels over terrassen ook nog eens in verschillende regelingen.

Hieronder een overzicht van de verschillende regelingen waar een ondernemer en vergunningverlener c.q. handhaver op dit moment mee te maken hebben:

Terras

Als een ondernemer in Rijswijk een terras wil beginnen heeft hij/zij te maken met:

- de APV. Hierin staat dat hij voor zijn horecazaak inclusief terras een exploitatievergunning moet aanvragen;
- het uitvoeringsvoorschrift Terrassen in de gemeente Rijswijk. Hierin staat waaraan een terras moet voldoen;
- het Besluit sluitingstijden terrassen. Hier staan openings- en sluitingstijden van terrassen;
- het omgevingsplan. Hierin zijn de verschillende bestemmingsplannen en beheersverordeningen gebundeld. Hierin staat of een ondernemer een omgevingsvergunning nodig heeft om een terras te plaatsen.

Deze verschillende regelingen en achterliggende visies/beleid over de locatie van het terras, omvang inrichting, openingstijden etc. maken het lastig om te achterhalen wat nu precies de regels voor terrassen zijn.

Uitstallingen

In het "Uitvoeringsbesluit Uitstallingen in de gemeente Rijswijk 2012 en beleidsregels ontheffingen" staan nadere regels waaraan uitstallingen in de openbare ruimte moeten voldoen.

Nieuw beleid en nieuwe regels

Eén van de doelen van dit nieuwe beleidskader is eenvoud. Zodoende wordt het voor ondernemers makkelijker om de regels te begrijpen. De bestaande regels in het omgevingsplan worden daarom vervangen door nieuwe regels waar terrassen en uitstallingen aan moeten voldoen. Voor gevelterrassen worden direct regels in het omgevingsplan opgenomen waar de situering, omvang en inrichting aan moet voldoen. Als de regels in het omgevingsplan zijn aangepast, is het voortaan niet langer nodig om een omgevingsvergunning voor een gevelterras aan te vragen, mits het gevelterras aan de regels in het omgevingsplan voldoet. Overige terrasvormen blijven vergunningsplichtig.

Door de regels uit het Uitvoeringsvoorschrift Terrassen en Uitvoeringsbesluit Uitstalling te vervangen voor nieuwe regels in het omgevingsplan, kan een ondernemer in het omgevingsloket ieder moment van de dag controleren of een vergunning nodig is en deze ook aanvragen. Dit is een verbetering van de dienstverlening aan de ondernemer in het omgevingsloket. Want als een ondernemer nu een vergunningcheck doet, verschijnt alleen de mededeling dat contact opgenomen moet worden met de gemeente (en het waterschap).

Terras

Voor het exploiteren van een terras blijft altijd een exploitatievergunning nodig. Om ook hier een vereenvoudiging toe te passen, wordt met dit kader voorgesteld om de exploitatieregels, regels over geluid en regels over openingstijden van openbare (horeca)inrichtingen in de APV te handhaven. Zo ontstaat er de mogelijkheid om de openingstijden van de horecazaak en het terras overzichtelijk bij elkaar te brengen.

Zoals aangegeven is een ander doel van het beleidskader levendigheid en een goede ruimtelijke kwaliteit in de voorzieningencentra. Daarom is het voorstel om (nieuwe) eiland- en bootterrassen mogelijk te maken in Rijswijk.

In bijlage 1 zijn nieuwe locaties voor deze terrassen opgenomen, te weten:

- eilandterrassen rond de kerk in Oud Rijswijk;
- zoeklocaties voor bootterrassen in het Havenkwartier.

Het gaat om locaties waar het college nog geen bevoegdheid heeft om op basis van het omgevingsplan een vergunning te verlenen. Bij de afweging of een vergunning kan worden verleend, zal de gemeente straks, als de nieuwe regels in het omgevingsplan zijn vastgesteld, dit kader gebruiken om haar besluit over verlening van de omgevingsvergunning te motiveren.

In het omgevingsplan wordt opgenomen, dat het nodig is voor eiland- en bootterrassen een vergunning aan te vragen. Het is namelijk lastig en niet doelmatig om concrete regels op te nemen die precies aangeven waar deze gesitueerd mogen worden, hoe groot deze mogen zijn om de gewenste stedenbouwkundige kwaliteit en omgevingskwaliteit op een bepaalde plek te behouden of te ontwikkelen. Want een dergelijk terras dat in de ene situatie past, kan te groot zijn en niet passen in het straatbeeld op een andere locatie in de gemeente. Door een omgevingsvergunning voor een eiland- en bootterras te verlangen, kan er worden afgewogen of een dergelijk terras op die locatie wenselijk is en de grootte van het terras worden bepaald om bij te dragen aan de beleidsdoelstellingen.

Voor het bestaande eilandterras, dat nu op basis van het omgevingsplan in Oud Rijswijk zonder omgevingsvergunning geplaatst mag worden, is te zijner tijd als gevolg van deze nieuwe regels, een omgevingsvergunning nodig.

De reden dat in dit beleidskader niet wordt voorgesteld om deze locaties in het omgevingsplan vast te leggen, is om meer ruimte voor maatwerk te houden. Stel dat de gemeente in de toekomst meer mogelijkheden op andere locaties ziet voor terrassen dan nu in bijlage 1 is voorzien of omgekeerd geen mogelijkheden meer ziet voor terrassen, dan kan dit beleid met een relatief korte procedure worden aangepast en is een langere procedure voor een wijziging van het omgevingsplan niet nodig.

De regels die verplichten om een vergunning aan te vragen en die aangeven welke afweging hierbij plaatsvindt in het omgevingsplan blijven dan onveranderd. Alleen het beleid hoe deze afweging wordt gemaakt, wordt dan aangepast.

Op basis van dit kader is het wenselijk om in de APV regels toe te voegen die aangeven welke procedure gevolgd wordt om te komen tot een eerlijke verdeling van de beperkt beschikbare exploitatievergunningen voor eiland- en bootterrassen (schaarse vergunningen).

Uitstallingen

Voor de uitstallingen geldt dat deze verplaatsbaar moeten zijn en geen obstakel vormen voor voetgangers of verkeer. Ze dragen bij aan het straatbeeld zonder de toegankelijkheid te belemmeren. Geveluitstal-

lingen dienen maximaal binnen 1 meter van de gevel te worden geplaatst en zorgen voor extra verlevendiging van het straatbeeld.

Daarnaast is het ondernemers toegestaan om zitelementen (stoelen, banken, etc.) en tafels binnen de gevelzone van 1 meter te plaatsen, mits ze voldoen aan de maximaal toegestane oppervlakte van 2m², er geen bediening plaatsvindt en er slechts consumpties worden genuttigd die zijn gekocht in de aanpalende winkel. Daarmee valt deze vorm van uitstallingen niet onder het vereiste van een terras.

Om het straatbeeld verder te verlevendigen wordt voorgesteld om solitaire uitstallingen toe te staan. Dit is slechts mogelijk in de openbare ruimte als er voldoende ruimte is voor een geveluitstalling, voetpaden en rijbanen.

Welke terrassen en uitstallingen moeten aan (nieuwe) regels voldoen?

De regels die te maken hebben met een exploitatievergunning gelden nu al voor alle terrassen, ook al staat dit terras niet op grond van de gemeente. Dat geldt ook voor de regels over geluid, die nu al in de APV staan en de nieuwe regels over sluitingstijden.

Dit beleid stelt voor dat alleen terrassen en uitstallingen die staan op gemeentegrond of direct grenzen aan gemeente grond straks moeten voldoen aan de regels die in het omgevingsplan worden opgenomen over situering, afmeting en inrichting van het terras of uitstalling.

Maatwerk

Dit beleidskader beoogt om in enkele gevallen maatwerk mogelijk te maken.

Er kunnen zich namelijk uitzonderlijke situaties voordoen waarbij de regels in het omgevingsplan niet passend zijn. Bijvoorbeeld omdat een initiatief toch bijdraagt aan een goede kwaliteit van de leefomgeving ondanks dat het niet voldoet aan de regels of omgekeerd omdat de regels in het omgevingsplan ontoereikend zijn om het beoogde doel van deze regels te borgen.

Als het bijvoorbeeld gaat om de concrete regels waar de situering en omvang van een gevelterras aan moet voldoen of om regels over de inrichting, die straks voor alle terrassen gelden, geeft dit beleidskader aan dat het omgevingsplan straks de mogelijkheid biedt voor ondernemers om maatwerk aan te vragen en voor de gemeente om maatwerk op te leggen.

In het uitzonderlijke geval dat regels onnodig zwaar zijn en/of niet nodig zijn om het beoogde doel te bereiken, staat in een maatwerkbeschikking van welke regels kan worden afgeweken of welke regels worden aangescherpt.

Bij een eiland- en bootterras wordt deze afwijking of aanscherping van de regels opgenomen als vergunningvoorschrift.

Kan een vergunning niet worden verleend omdat dit beleidskader niet voorziet in de beoogde locatie waarvoor een eiland- of bootterras wordt aangevraagd, dan staat het de ondernemer vrij om een aanvraag in te dienen om af te wijken van het omgevingsplan. De gemeente zal dan beoordelen of het terras op de locatie waar deze wordt aangevraagd, niet belemmerend is voor andere activiteiten die de regels in het omgevingsplan mogelijk maken.

In de APV en het Besluit sluitingstijden zijn ontheffingsmogelijkheden opgenomen, voor situaties die om maatwerk vragen.

Wanneer wordt dit beleidskader in de nieuwe regels verwerkt?

Op dit moment heeft de gemeente een ontwerpwijziging van het omgevingsplan in voorbereiding. Naar verwachting ligt deze ontwerpwijziging in de tweede helft van 2025 ter besluitvorming voor bij de raad. Op basis van die besluitvorming wordt duidelijk welke aanpassingen nodig zijn binnen de APV.

Overgang naar de nieuwe regels

Dit beleidskader geeft voor het overgangsrecht in het omgevingsplan mee dat omgevingsvergunningen die zijn verleend, blijven gelden.

Op het moment dat er een nieuwe exploitatievergunning komt en de aanvraag aan het omgevingsplan wordt getoetst, dan moet ook op dat moment het terras aan het omgevingsplan voldoen. Dat betekent dat voor eiland- en bootterrassen een omgevingsvergunning moet zijn verleend en voor gevelterrassen dat de inrichting van het terras aan de regels van het omgevingsplan voldoet.

Bij verkoop of beëindiging van het bedrijf is tevens een nieuwe exploitatievergunning nodig. Hieronder valt ook overname respectievelijk vererving door een familielid.